

MATKAKERTOMUS ISO/IEC JTC1 SC7 PLENARY KOKOUKSESTA 2010

- Kokous: 23. ISO/IEC JTC1 SC7 Plenary (Software and Systems Engineering)
- Aika: 23 – 29.5.2010
- Paikka: Niigata (Japani), Toki Messe konferenssikeskus
- Osanottajat: 232 osanottajaa 29 maasta. Pekka Forselius, Mika Johansson, Jyrki Lahnelahti, Risto Nevalainen, Ossi Taipale, Markku Tukiainen ja Timo Varkoi Suomesta.
- Työryhmät: Advisory Group, Yleisplenaryt, BPG, SWG5, WG2, WG4, WG6, WG7, WG10, WG19, WG20, WG21, WG22, WG23, WG24, WG25, WG26, WG42, WG1A, LCPHAG, voimassa olevat study groupit
- Jakelu: Suomen standardisoimisliitto SFS ry IT-toimialan yhteyshenkilöt
FiSMA jäsenyritysten yhteyshenkilöt ja FiSMA hallitus
sähköinen versio avoimessa jakelussa internetissä www.fisma.fi

SISÄLLYSLUETTELO:

SISÄLLYSLUETTELO:	2
1. YLEISTÄ	3
2. AG-KOKOUS, 23.5.2010	3
3. VIRALLINEN AVAJAISPLENARY 24.5.2010 KLO 9.30	6
4. WG6 (PRODUCT QUALITY)	6
4.1 Product Quality	6
4.2 WG6 FSM alatyöryhmä (Functional Size Measurement)	7
5. WG7 (PROCESS LIFE CYCLE PROCESSES)	7
6. WG10 (PROCESS ASSESSMENT)	8
6.1 ISO/IEC 15504 päivitykset (Part 5, 6, 9).....	8
6.2 ISO/IEC 15504-8, IT Service Management PAM	8
6.3 ISO/IEC 15504-10, Safety Extension.....	9
6.4 ISO/IEC 33000 sarjan uudet työkohteet	9
6.5 WG10 Benchmarking alatyöryhmä.....	10
7. WG20 (SWEBOK)	10
8. WG24 (SOFTWARE LIFE CYCLES FOR VERY SMALL ENTERPRISES)	10
9. WG25 (IT SERVICE MANAGEMENT)	11
10. WG26 (SOFTWARE TESTING)	13
11. MUUT TYÖRYHMÄT JA TÄYDENNYKSET	13
11.1 SPICE Academy meeting.....	13
11.2 WG2 Agile documentation	13
WG4 Tools and Methods.....	14
11.4 LCPHAG	14
11.5 SWG5 Standards Management.....	14
11.6 WG1A IT Governance.....	14
11.7 WG42 Architecture.....	14
12. LOPPUPLENARY JA SEN VALMISTELU-AG, 25.5.2010, 26.5.2010	15
13. SUOMEN VASTUUT SEURAAVAN VUODEN AIKANA	15
14. SEURAAVAT KOKOUKSET 2010 – 2012 JA YHTEYSTIEDOT	16
Annex 1. ISO/IEC WD 26515 developed in WG2 (Marion Lepmets).....	17

1. Yleistä

SC7-plenarykokous 2010 järjestettiin Niigatassa, noin 300 km pohjoiseen Tokiosta. Kokous oli 23. SC7 yleisplenary. Japani isännöi plenarykokousta jo kolmannen kerran.

Niigatan kaupungissa on reilut 800,000 asukasta. Kaupungin lähistöllä on runsaat riisiviljelmät, ja lisäksi ravintoloissa on monipuolinen meriruuan valikoima. Kaupunki onkin tunnettu Japanin ruokapääkaupunkina. Kokouspaikkana oli Toki Messe kongressi- ja messukeskus, jossa riitti ruhtinaallisesti tilaa kaikille työryhmille ja yhteisille kokouksille.

SC7:n työalue on **ohjelmistotuotanto ja järjestelmäsuunnittelu** (Software and Systems Engineering). Käytännössä työalueeksi on tullut mukaan IT-palvelujen tarjonta ja hallinta (IT Service Management). Hyvän hallintatavan (IT Governance) standardointikohteet kuuluvat osittain SC7 vastuulle. SC7 alla toimii 15 työryhmää (WG), 5 – 50 henkilöä kussakin. Lisäksi on kaksi SC7 tason pysyvää työryhmää, BPG ja SWG5. Kokousten välillä ja kokouksen aikaan pidetään myös selvitysryhmien (Study Group) kokouksia, joissa valmistellaan uusia työaiheita.

Kokouksen osanottajamäärä oli suuri, noin 230 osanottajaa 29 P-jäsenmaasta. Japanista oli yli 60 osallistujaa. Suurimmat muut delegaatiot olivat UK (16), USA (15) ja Etelä-Korea (14). Lisäksi varsin monella maalla oli kymmenisen osanottajaa. Eesti oli ainut läsnäoleva O-jäsen. Lisäksi paikalla oli kattava joukko yhteistyötahojen (liaison) edustajia.

Niigatan kokous oli normaali Plenary + työryhmät, sujuen vakiintuneen kaavan mukaan. Sunnuntaiamuna aloitettiin koko päivän kestäneellä Advisory Group- kokouksella, sitten maanantaina aamupäivällä yhteinen avausplenary, maanantai-aamupäivän lopussa työryhmien johdantoplenaryt jne. Tiistai, keskiviikko ja torstai olivat tiiviitä työpäiviä työryhmissä. Torstai-iltana oli perusteellinen pohjustuskokous perjantai-iltapäivän loppuplenarylle. Työryhmät pitivät loppukokouksiaan torstaina ja perjantaina aamupäivällä. Koko SC7 piti loppukokouksensa perjantai-iltapäivällä.

Kaikki paikalle ehtineet suomalaiset osallistuivat yhteiseen Plenary-istuntoon maanantaina ja perjantaina. Risto Nevalainen osallistui lisäksi BPG-työryhmään, AG-valmistelukokouksiin ja WG10 toimintaan. Pekka Forselius osallistui WG4, WG6 ja WG10 toimintaan omilla vastualueillaan. Markku Tukiainen osallistui WG6 ja WG20 toimintaan. Timo Varkoi osallistui WG10, WG24 ja LCPHAG-toimintaan. Jyrki Lahnahti osallistui WG25 työryhmän toimintaan ja tiiviiseen yhteistyöhön WG10 kanssa ISO20000 pohjaisen arviointimallin tekemisen osalta. Mika Johansson osallistui WG10 toimintaan ja osittain WG7 työhön. Ossi Taipale osallistui WG26 kokoukseen. Työryhmien nimi, kohdealue ja kokouksen tulokset ilmenevät tämän matkaraportin kohdista 4 – 12.

Kokouksen ohessa oli monenlaista vapaamuotoista ohjelmaa. Erityisen henkeä nostattava oli torstai-iltana järjestetty viininmaistajaiset, johon osallistuvat maat tuovat tullessaan kaksi pulloa kotimaansa laatuviiniä. Osanottajat toimivat tuomarina ja antavat äänensä mielestään parhaalle viinille. Tällä kertaa voiton peri Kanada valkoviinillään. Toinen kilpailu oli beverages-sarja, johon Suomi osallistui mesimarjaliköörillä. Muut maat olivat Japani laadukkaalla sakellaan ja Australia omenasiiderillään. Suomi voitti tämän kilpailun jo neljännen kerran peräkkäin, tällä kertaa vieläpä ylivoimaisesti. Osasyynä tämänkertaiseen voittoon lienee suomalaisten alkoholijuomien uskollinen kannattajakunta SC7 osallistujien keskuudessa!

2. AG-kokous, 23.5.2010

Ensimmäisessä valmistelukokouksessa (Advisory Group Meeting) otettiin esille kaikki asiat jotka halutaan keskusteluihin mukaan viikon aikana. Valmisteluna oli BPG-kokous lauantai-iltana. Paikalla AG-kokouksessa oli noin 60 henkilöä: 24 maan delegaation vetäjä ja edustajia kustakin työryhmästä. Kokous oli enimmäkseen tiedonjakoa eri osapuolten kesken.

SC7 sihteerinä toimii professori **Witold Suryn** Montrealin yliopistosta. Ohessa muutama maininta hänen yleisraportistaan kaudelta 2009 – 2010 sekä keskustelussa esille tulleita asioita:

- SC7 komiteaan kuuluu nyt 36 P-jäsentä ja kaksi O-jäsentä.
- SC7 on julkaissut historiansa aikana 120 standardia. Työn alla tai uusittavana on 44 standardia.

- Työryhmien aktiivisuus vaihtelee kovasti, ja uusia työkohteita ei ole läheskään kaikilla työryhmillä. Jos ei ole, työryhmän toiminta loppuu ennen pitkää.
- Työprosessi muuttuu kun SC7:ssa ryhdyttiin käyttämään keväällä 2010 ISO:n Livelink-systeemiä. Sillä hallitaan sekä äänestykset että dokumenttien jakelu. SC7 tasolla äänestysten hallinta ja tulosten raportointi toimii jo automaattisesti mutta JTC1-tasolla vielä manuaalisesti. JTC1-tasoisissa äänestyksissä onkin vielä ongelmia mm. äänestysten aloittamisen ja tulosten käsittelyn suhteen.
- Livelinkin ja ISO:n eCommittee järjestelmän käytön odotetaan kehittyvän vielä käyttöystävällisemmäksi. Sen kautta on helpompi seurata projekteja, äänestyksiä ja dokumentteja. Myös SC7 verkkosivusto säilyy tiedotus- ja markkinointikanavana.
- SC7 on nyt kohtuullisen hyvin esillä ja tiedot ajantasalla ISO:n portaalissa: http://www.iso.org/iso/standards_development/technical_committees/list_of_iso_technical_committees/iso_technical_committee.htm?commid=45086
- Tarkoitus on saada vanhatkin SC7 dokumentit Livelinkin alle. Kukin työryhmä siirtyy eCommitteen alle omaa tahtiaan, tavoitteena vielä tämän vuoden aikana.
- Enää ei ole DIS -äänestysvaihetta vaan FCD –vaihe korvaa sen kun uusi JTC1 direktiivi tulee voimaan. Voimaantulon tarkkaa aikaa ei vielä tiedetä, koska ISO:n päättävät elimet eivät ole vielä kokoontuneet. Voimaantuloon on syytä varautua kesäkuusta 2010 lähtien, etenkin kaikkien uusien työkohteiden osalta. Sisäpiirin tietona mainittiin että uudeksi julkaisutyyppiä tulee ”Technical Specification”, joka on sallivampi kuin nykyinen TR (joka sekin toki säilyy).
- Sihteeristölle oli tehty muutama pyyntö saada projektille jatkoaika. Näistä järjestetään JTC1-tasoinen äänestys. Onneksi näitä on vähän projektien kokonaismäärään nähden.
- Hollannin aloitteesta käynnistetty standardi ISO/IEC 16350 (ASL-malli, NEN 3434) haetaan vapaasti saatavaksi dokumentiksi. Tästä standardista tuntuu olevan muutenkin erimielisyyttä pinnan alla. Myöhemmin ilmenikin, että työ on aloitettava alusta tekemällä ensin uusi työkohte.
- WG22 lakkautetaan ja tilalle perustetaan sanastoryhmä (SWG22 Vocabulary Validation Team). Syyinä on työn valmistuminen.

Puheenjohtaja **Francois Coallier** selosti yhteistyötä kumppaneiden (Liaisons) kanssa. JTC1 vaatii, että kumppanuudet ovat aktiivisia ja tiedot ajantasalla. Yhteistyö on pääosin sellaisten henkilöiden varassa jotka osallistuvat myös muiden JTC1 alakomiteoiden, muiden ISO-komiteoiden tai muiden järjestöjen standardointitoimintaan. Koska toiminta on vapaaehtoista, siinä on paljon vaihtelua. SC27 kanssa on selvästi tarvetta olla yhteistyössä Governance-asioissa ja IT-palvelujen turvaamisessa. Puheenjohtaja kävi läpi muutkin voimassaolevat Liaison jäsenyydet. Yhteensä reilut 10 ulkoista C-tason liaisonia on nyt olemassa virallisesti. Liaison lista ei ole vielääkään ajantasalla ISO:n SC7 sivustolla.

Francois kertasi SC7 historiaa ja oleellisimpia päätöksiä 23 vuoden varrelta. Hän pohdiskeli myös standardoinnin suuria linjoja ja trendejä. Ohessa poimintoja esityksestä ja keskustelusta:

- Francois korosti seuraavia alueita tärkeinä SC7 erikoistumisalueina: Embedded Systems, Enterprise Information Systems, Interactive Media. Sulautettujen järjestelmien alueella onkin jo toimittu, muut alueet tarjoavat kasvumahdollisuuksia.
- Tulevien SC7 potentiaalisten työmaiden aihepiirit ovat muuttuneet hiljalleen vuosien aikana. Geneeristen IT-palvelujen merkitys kasvaa nopeasti, esim Cloud computing, SOA ja SaaS. Web-palvelujen alueella odotetaan myös uusia työkohteita. Software assurance voi laajentua käsittämään järjestelmiä ja kohdistua johonkin yksittäiseen asiaan (esim. safety case).
- SC38 on perustettu jatkamaan aiempien JTC1 työryhmien työtä web-tekniologioiden alueella. Työmaana ovat webbipalvelut, SOA ja pilvilaskenta. Ensimmäinen kokous pidettiin toukokuun 2010 alussa Kiinassa. Mainituista työmaista perustettiin omat sisäiset työryhmänsä. Aihepiireillä on lukuisia yhteyksiä SC7 työhön, joten yhteistyön on oltava tiivistä jatkossakin.
- SC7 kohteena ovat tosiasiallisesti kolme “ässää” (SSS = Software, Systems, Services). Nykyinen kuvaus kattaa vain kaksi ensimmäistä aihepiiriä. SC7 on ehdottanut useaan kertaan JTC1 tasolla uutta, laajennettua toimintansa kuvausta. Mahdollisesti SC7 nimikin voisi vaihtua samalla, esim. IT

Management. Päätettiin, että asiasta kiinnostuneet tahot kokoontuvat viikon aikana keskustelemaan SC7 työn kuvauksesta.

- Hallintajärjestelmien (Management systems) alueella tarvitaan myös yhteistyötä mm. TC176 ja SC27 kanssa. SC7 standardeista tärkein on ISO/IEC 20000, myös ISO/IEC 19770 (Asset Management). Asiaa selvitetään lisää viikon aikana.

itSMF selosti toimintaansa. Jäseniä on nyt 52 maassa. Tärkein tuote on ITIL. Se osallistuu moniin SC7 työryhmiin, etenkin WG25 ja WG21.

Study group (tutkimusryhmä) on tärkein mekanismi aloittaa uusia omia työkohteita tai käynnistää jo julkaistujen standardien uudistus. Yleensä ryhmän toimikausi on yksi vuosi, edellisestä plenarystä nykyiseen. Tyypillinen lopputulos on raportti ja ehdotukset uusiksi työkohteiksi (NWI). Noin kymmenen ryhmää toimi viimeisen vuoden aikana, ohessa lyhyt referaatti niiden toiminnasta:

- **LCPHAG (Life Cycle Process Harmonisation Advisory Group):** yhteistyöryhmä on tehnyt mallinnustyötä kahdessa aiemmassa kokouksessaan. Tavoitteena on tehdä ”core model”, jossa on kaikkien elinkaarimallien yhteiset osat. Niigatassa työ jatkuu yhden esimerkin tarkemmalla mallinnuksella. Työn suunnitellaan jatkuvan vielä kolmen vuoden ajan.
- **Framework for Software Processes:** tutkimusryhmä teki selvityksen miten voitaisiin tehdä malleja, joissa prosessi- ja tuotevaatimukset yhdistetään. Mahdollisesti arkkitehtuurinäkemystään voidaan ottaa huomioon. Esimerkiksi ISO/IEC 42010 ja ISO/IEC 25010 voidaan yhdistää ISO/IEC 12207 kanssa. Tietoturvaluokella hyvä esimerkki on ISO/IEC 27034. Ratkaisuehdotus on lisätä ”subtask layer” nykyisiin elinkaarimalleihin. Tästä aloitetaan TR-raportin tekeminen WG7 alaisuudessa. Lisätuna standardista esitettiin jäljitettävyyden paraneminen (esim. tuotevaatimus -> tehtävä) ja vakioitujen WBS:n luominen suoraan standardista. Tutkimusryhmä oli tehnyt jo luonnoksenkin TR-raportista.
- **Agility:** tutkimusryhmä ei ole saanut vielä raporttia aikaan vaan jatkaa työtään toisen vuoden. Hyderabadin kokouksessa todettiin seuraavaa: Ketterän kehityksen standardien ryhmä päätyi suosittelemaan enimmäkseen ohjeistuksen lisäämistä, miten esimerkiksi ISO/IEC 12207 soveltuu tai pitää tulkita ketterän kehityksen kannalta. Käynnissä on myös IEEE 1648 standardin kehittäminen Recommended Practice for the Customer-Supplier Relationship in Agile Software Projects.
- **Service Oriented Architecture SOA:** tutkimusryhmä selvitti SOA-standardien tarvetta ja vaikutuksia SC7 näkökulmasta. SOA itsessään on WG38 hoidossa, lisäksi useita konsortioita on tehnyt myös työtä (TOG, OMG, OASIS ym.). Tärkeimpiä aiheita ovat ryhmän mukaan Enterprise IT + Modeling, IT Services ja laatu. Ryhmä löysi 13 potentiaalista työaihetta, joita selvitetään vielä seuraava vuosi. Jotkut niistä kuuluvat WG38 alueelle. Tulokset muunnetaan uusiksi työkohteiksi Pariisin Plenaryssä 2011.
- **IT Enabled Services (ITES):** tutkimusryhmä selvitti ITES markkinoita ja sieltä johdettavia standardointitarpeita. Sivuava aihepiiri on Business Process Outsourcing (BPO). ITES+BPO markkinoiden kooksi arvioitiin USD 181 Billion vuonna 2012, joten kyse on isosta busineksestä ja kasvualueesta. Esimerkkinä mainittiin pankki- ja vakuutusalan prosessit ja IT-järjestelmät. Tutkimusryhmä ehdottaa käynnistettäväksi uutta työkohtetta. Eduiksi standardista mainittiin samantapaisia asioita kuin ISO9000 sarjasta aikoinaan.
- **Embedded systems:** tutkimusryhmä ei raportoinut vielä ... Hallinnollisista syistä Japani ehdotti yhden vuoden lisäaikaa työlle.
- **System Integration:** tutkimusryhmä on tehnyt perusteellisen raportin aihepiiristä. Ehdotus on jatkaa työtä vielä yhdellä yhdessä V&V tutkimusryhmän kanssa. Työ osuu enimmäkseen WG7 alueelle, mutta myös WG26 on otettava huomioon.
- **Guidance on process description:** SC7 tavoitteena on päivittää TR 24774 tarpeen mukaan. Työpaperista on kolme versiota: julkaisu, työn alla ja tulevia konsepteja sisältävä. Ryhmä keräsi joukon pieniä asioita, joista on syytä sopia etteivät esim. saman prosessin kuvaukset eri standardeissa poikkeaisi liikaa toisistaan. Versio 2 on parhaillaan äänestyksessä. Ryhmä jatkaa vielä vuoden toimintaansa.
- **Tools and methods for software testing:** tutkimusryhmä alkoi WG4 alaisuudessa vuonna 2008. Työssään se on kuitenkin huomionnut muiden työryhmien sivuavat aihepiirit. Kyselytutkimuksessa

saatiin selville, että välineiden käyttö testauksessa on vielä verraten vähäistä, samaten yhteys kehitystyön ja testauksen välillä. Standardointitarpeet saatiin kyselyssä hyvin selville. Ehdotus on tehdä tulosten pohjalta TR-raportti yhteistyössä WG4 ja WG26 kanssa. Päällekkäisyyden välttäminen vaatii vielä melkoista sopimista työryhmien välillä.

- **Software Engineering Certification Schemes:** selvitysryhmä ei ollut saanut raporttia aikaan ja pyysi yhden vuoden lisääaikaa.

IS Governance alueella toimii SC7 tasolla WG1A ja JTC1 tasolla WG6. WG1A oli käynnistänyt neljä tutkimusryhmää pohjustamaan omia työmaitaan. Mikään niistä ei ole kuitenkaan edistynyt kovin ripeästi, ks alla:

- IS Governance for Cloud Computing: ryhmä ei ollut saanut raporttia aikaan ja pyysi yhden vuoden lisääaikaa. WG38 työ on syytä huomioida, samaten JTC1 / WG6 ja SC7/WG42.
- IS Governance for Service Providers: tämäkin ryhmä pyysi vuoden lisääaikaa.
- IS Governance for IT audit: tämäkin ryhmä pyysi vuoden lisääaikaa.
- IS Governance for Enterprise Architecture: keskustelussa tuli tarve koordinoita yhteistyötä WG42 ja ISO/IC184 (Enterprise Architecture) kanssa. Tähän pyydettiin vuoden lisääaikaa.

Muut työryhmät:

- Viime vuonna perustettiin ”I200 Ad Hoc Group” selvittämään ISO/IEC 20000 sarjan yhteyksiä muihin vastaaviin ISO standardeihin ja järjestöjen malleihin. Tärkeimpiä ovat ITIL ja COBIT. Näitä ei voi käyttää ISO-standardeissa viitteinä koska niiden julkaisuoikeudet ovat muualla. TR raporteissa niitä voi kuitenkin käyttää harkiten ja välttämällä IPR oikeuksien rikkomista (esim. ei käytetä kuvia, mallien nimi ei esiinny otsikkotasolla). ISACA on ilmaissut halukkuutensa yhteistyöhön, joten sopimiselle ja julkaisuluonnoksen tekemiselle annettiin yksi vuosi lisääaikaa.
- SWG5 selosti tekemisiään viime vuoden ajalta. Maaliskuussa julkaistiin SC7 standardien viitekehys, ml. luokittelukartta.
- Harmonisointi SC7 ja IEEE:n välillä on edistynyt hyvin. Valitut noin 20 työkohdetta on saatu yhteistyön piiriin ja useimmista on jo yhteinen tai samansisältöinen julkaisu. Esimerkkinä vaikkapa riskienhallinnan standardi.

Lopuksi Australia esitti ehdotuksen ”Future Watch” kartoittamaan standardointitarpeita. Toimialalla tapahtuu koko ajan, ja standardointityön ei sovi jäädä jälkeen ollakseen mielekäs. Tiedonhallinnan tapoja SC7 tarpeita varten voisivat olla esim. aihepiirin konferenssit, ohjatut työpajat, verkkokeskustelut ja alan yhteisöt (esim. SEMAT). Keskeisin ehdotus on järjestää yhden päivän työpaja vuosittaisen Plenarykokouksen yhteydessä, joko ennen tai jälkeen.

3. Virallinen avajaisplenary 24.5.2010 klo 9.30

Kokous oli hyvin muodollinen, koska kaikki osanottajat olivat paikalla ja aikatauluista oli pakko pitää kiinni. Kokous kesti yhteensä reilut puolitoista tuntia, ja siitäkin lähes puolet kului isäntien esittely- ja tervehdyspuheenvuoroihin.asiat olivat jokseenkin samoja kuin kohdassa 2 jo on kerrottu.

4. WG6 (Product Quality)

4.1 Product Quality

WG6 on ohjelmistotuotelaatuun (standardiperhe SQuaRE eli ISO25000) keskittyvä työryhmä. Työryhmä on yksi SC 7:n pisimpään työskennelleitä ryhmiä ja tämä kokous oli järjestyksessä ryhmän 36. kokous. WG6 sisältää nykyisin myös entisen WG12:n Functional Size Measurement ryhmän ylläpidettävät ja uudet kohteet. Paikalla ryhmän avajaisplenaryssa oli 35 jäsentä 11 maasta. Kokouksen tärkeimmät kehityskohteet olivat 25010 Ohjelmistotuotteiden laatumalli (FCD äänestyksen kommenttien käsittely), 25040 laadun arvioinnin viitekehys (2nd FCD äänestyksen kommenttien käsittely) ja 25021 tuotelaadun perusmitat (QME, Quality Measure Element, yhteinen WD ja CD rek. äänestys).

Ohjelmistotuotteiden laatumalli 25010:n FCD äänestys tuotti 409 kommenttia, joista 170 oli Technical High –kommentteja. Nämä aiheuttivat vielä melko suuria muutoksia dokumenttiin, mm. laatumallin laatukarakteristiiikkojen nimiä ja rakenteita muutettiin. Tämä voi enteillä huonohkoa vastaanottoa FDIS –äänestyksessä, mutta aika näyttää. Myös dokumentin rakennetta jouduttiin muokkaamaan suuresti ISO:n pyynnöstä, aiemmin termejä ja määritelmiä esiteltiin varsinaisissa tekstiluvuissa, mutta nyt muutettiin kaikki lukuun 3 Terms and definitions. Kommentit saatiin kuitenkin kaikki käsiteltyä ja dokumentti tulee menemään FDIS-äänestykseen 30.6.2010.

25040 laadun arvioinnin viitekehys hyväksyttiin 2nd FCD äänestyksessä. Kommentteja tuli 106 kpl, joista 73 Japanista. Suurimmat muutokset koskivat rakennetta ja nimeä, nimi vaihdettiin Evaluation reference model and guide:sta Evaluation process:iksi. Rakenteen suuri muutos oli normatiivisten liitteiden A, B ja C poistaminen dokumentista kokonaan ja niiden NWI-ehdotus omaksi IS-dokumentiksi (kyseessä on siis ISO 25041 Evaluation guides for developers, acquires, evaluators). Kommentit saatiin käsiteltyä ja dokumentti tulee menemään FDIS-äänestykseen 30.6.2010.

ISO 25021 tuotelaadun perusmitat (QME, Quality Measure Element) oli yhteisessä WD ja CD äänestyksessä ja hyväksyttiin selkeästi (30 äänestänyttä, joista 27 hyväksyi). Kokouksen aikana tuotettiin dokumentista uusi versio kommenttien perusteella ja se menee CD-äänestykseen tämän vuoden puolella.

4.2 WG6 FSM alatyöryhmä (Functional Size Measurement)

Pekka Forselius osallistui tämän alatyöryhmän toimintaan useina päivinä viikon aikana. ISO/IEC 19761 COSMIC FSM metodista on tulossa uusi versio. Se oli ollut Final Committee Draft- äänestyksessä ja käsiteltävänä oli 146 kommenttia useista maista. Kaikki saatiin ratkaistua ja tuloksena aikanaan FDIS-äänestykseen tuleva uusi versio on huomattavasti aiempia versioita yksinkertaisempi ja selkeämpi. Muutamia pitkään ongelmia aiheuttaneita käsitteitä ja konsepteja siirrettiin itse mittausstandardista Measurement –manuaaliin, jossa niiden hallinta ja tulkinta ovat ISO:n ulkopuolella ja täysin COSMIC-konsortion sisäinen asia.

Toinen alatyöryhmän aihe oli ISO/IEC 14143- 2:n julkaisemisen viivyttäminen. Part 2 koskee FSM-metodien yhteensopivuuden arviointia 14143-1:n (Concepts and definitions for Functional Size Measurement) kanssa. Part 2 muutettiin vuonna 2008 uusimman Part 1 mukaiseksi, mutta sen julkaiseminen on viivästynyt ISO:n sihteeristön teknisten ja resurssiongelmiin vuoksi jo lähes kahdella vuodella. Nyt Part 1:2007 on taas tulossa kolmevuotissyklin mukaiseen uudelleen arviointiin, joten ei ole mieltä julkaista kakkososaa ennen kuin voidaan olla varmoja ettei ykköseen tule muutoksia. Viivästämisellä nämä molemmat, toisistaan vahvasti riippuvaiset osat saadaan samaan arviointi- ja julkaisurytmiin.

Samoista ISON sihteeristön ongelmista johtuen myös oman FiSMA 1.1 standardimme (ISO/IEC 29881) uuden version julkaisu on siirtynyt. Pekka oli Plenaryn aikana yhteydessä sihteeristöön tästä asiasta ja sai lupauksen projektin viemisestä loppuun vielä kesäkuun 2010 aikana. Yksi ISO:n editoreista pyysikin jo kuvamateriaalia erillisenä, joten merkit ovat varsin lupaavat.

Seuraava WG6 kokous: Antalya Turkki, 25-29.10.2010

Lisätietoja WG6: Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen(a)uef.fi
Itä-Suomen yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

5. WG7 (Process Life Cycle Processes)

WG7 isoimmat työmaat tähän saakka ovat olleet Software (12207) ja Systems Engineering (15288) mallien uudet versiot. Ne saatiin tehtyä valmiiksi vuonna 2007 ja julkaistiin 1.2.2008. Harmonisointityö jatkuu niiden yhteensattamiseksi edelleen. Rinnalla on tehty molempien mallien ohjeistoja, ja ne on saatu käytännössä valmiiksi.

WG7 koordinoi lisäksi suurta määrää yksittäisten prosessien määrittämiä. Tällä kertaa työ keskittyi Requirements Specification standardiin. 29148 Requirements Engineering eteni FCD vaiheeseen. Työryhmä ryhtyy laatimaan myös V&V standardia täydentämään elinkaarimalleja.

Prosessien mallinnus on myös kiinnostuksen kohteena, esim. jotta nykyisten standardien harmonisointi ja mahdollinen yhdistäminen sujuisi aikanaan tehokkaasti.

ISO/IEC 15026-projektin osalta valitettavasti osa keskustelujasta kului ihmisten henkilökohtaisten ominaisuuksien ruotimiseen, eikä niinkään itse asiaan. Henkilövaihdoksia ei kuitenkaan ole tiedossa ainakaan lähitulevaisuudessa.

- 15026-1: Concepts and vocabulary (TR2 and then revised to be an IS) Odottaa edelleen julkaisua, eli työ SC7:n osalta on valmis.
- 15026-2: Assurance case (including planning for the assurance case itself) Kommentteja FCD-äänestykseen oli tullut 85. IEEE:ltä oli tullut paljon kommentteja, joista heijastui "yleinen tyytymättömyys" projektin etenemiseen. Kommenteista iso osa käsitteli assurance casen selittävää konseptuaalista kuvaa, sekä muutamia yksittäisiä termejä. Seuraavaksi osa kaksi siirtyy FDIS-äänestykseen.
- 15026-3: System integrity levels (a revision of the 1998 standard) Osan 3 oli tullut vain muutamia kommentteja, ja nekin kaikki Japanista. Seuraavana on CD-äänestys, ja jos se menee läpi, heti sen perään FCD-äänestys.
- 15026-4: Assurance in the life cycle (including project planning for assurance considerations) Osa 4 oli edelleen työversio-vaiheessa. Kommentointi oli laimeahkoa, joka saattoi johtua siitä, että dokumentti on turhan massiivinen käsiteltäväksi. Seuraava vaihe on CD-äänestys.

Seuraava WG7 kokous: Washington 1.-5.11.2010

Lisätietoja WG7: Risto Nevalainen, FiSMA ry, risto.nevalainen(a)fisma.fi

6. WG10 (Process Assessment)

WG10 on toiminut vuoden 1993 alusta eli on jo varsin vakiintunut. Paikalla oli 32 jäsentä 15 maasta. WG10 työmaina Niigatassa olivat sarjan ISO/IEC 15504 päivitykset, uuden sarjan ISO/IEC 330xx ensimmäiset tuotokset ja benchmarking. Kokouksen käytössä oli reaaliaikainen kirjaustapa, jossa oli esillä kunkin päivän ohjelma ja jonne tehtiin kokouksen muistiinpanot.

6.1 ISO/IEC 15504 päivitykset (Part 5, 6, 9)

Voimassa olevaan standardisarjaan ISO/IEC 15504 Process Assessment on tekeillä muutoksia osiin 5, 6, 8, 9, ja 10. Ohessa lyhyt referointi muutoksista ja seuraava julkaisuvaihe:

- Part 5 (An exemplar Process Assessment Model) päivitetään, koska prosessimalli ISO/IEC 12207 (Software life cycle processes) on uudistunut. Kyseessä on melko raskas päivitys, vaikka se onkin ISO:n kannalta vain Amendment. Uusi versio korvaa kokonaan voimassa olevan Part 5 vuodelta 2006. Varkoi on tämän dokumentin pääeditori, Nevalainen avustaa. Käydyssä keskustelussa ei tullut paljoakaan uutta, tehtyyn pohjaversioon oltiin verraten tyytyväisiä. Dokumentti päivitetään ennen kesälomia ja lähetetään työryhmän sisäiselle kommentointikierrokselle elokuun 2010 loppuun mennessä. Uusi versio ehtii julkaisuun ensi vuoden loppupuoliskolla.
- Vastaava päivitys on tekeillä myös osaan Part 6, joka sisältää järjestelmäkehityksen arviointimallin. Tältä osin päivitys on helppo, koska prosessistandardi ISO/IEC 15288 ei muuttunut paljoakaan edellisestä versiostaan. Kuutososasta on tarpeen vain yksi äänestyskierros (PDAM + FPDAM), eri tavalla kuin osa 5. Julkaisuaika on arviolta tammi-helmikuu 2011.
- Part 9 (Target Process Profiles) eteni vaivatta seuraavaan vaiheeseen eli PDTR äänestykseen kesän aikana. Osan tavoitteena on määritellä, miten tehdään standardinmukaisia tavoiteprofiileja.

6.2 ISO/IEC 15504-8, IT Service Management PAM

IT-palveluiden hallinnan prosessiarviointimallin (ITSM PAM, ISO/IEC 15504-8) kehitys laitettiin vuodeksi jäähyllä 2009 Hyderabadin kokouksessa, koska vastaava prosessireferenssimalli (ITSM PRM, ISO/IEC 20000-4) oli vielä hyvin muuttuvassa tilassa. Nyt työ käynnistettiin uudelleen ja ennen kokousta kommenttikierroksella olikin uusi WD 3. Tässä työversiossa indikaattorit (Base Practices) oli ryhmitelty

tiukkaan kytkentään prosessikohtaisen outcome-elementtien kanssa. Kytkeä vaatimusstandardiin ISO/IEC 20000-1 oli siten entisestään vahvistunut ja dokumentista hyvin nähtävissä.

Etelä-Afrikka oli kuitenkin saatujen kommenttien pohjalta jo työstänyt uuden WD 4:n, jossa indikaattoreiden ryhmittelyä oli edelleen viety eteenpäin. Muut eniten keskustelua herättäneet aiheet liittyivät tietoalkioiden (information items) suureen määrään sekä siihen, pitäisikö tähän osaan tuoda mukaan myös organisaation kypsyystasomalli (Organizational Maturity Model, OMM). Tunnistettujen tietoalkioiden määrä on suuri, mutta se pohjautuu täysin ISO/IEC 20000-1:een, joten tässä on hyvä aihepiiri käsiteltäväksi myös tämän vaatimusstandardin seuraavan version kehittämisen yhteydessä.

Kokouksessa kommentit saatiin käsiteltyä ja uusi WD 4 valmistunee kommentoitavaksi heinäkuun alkuun mennessä.

6.3 ISO/IEC 15504-10, Safety Extension

Osaan 10 oli tullut 4 taholta kommentteja, yhteensä alle 30. Tärkeimmät kommentit koskivat prosessiarviointimallin suhdetta varsinaisiin safety-standardeihin (esim. IEC 61508, ISO 26262), ja erityisesti, vastaako jokin tietty prosessin kyvykkyystaso ko. standardien vaatimusten täyttymistä. Kommenttien johdosta päätettiin muokata johdantoa niin, että ero prosessien kyvykkyuden ja normatiivisten vaatimusten täyttymisen välillä tulisi entistä selvemäksi.

Varsinaisissa sisältöön liittyvissä kommentteissa kaivattiin mm. käytettyjen termien tarkempaa kuvausta sekä tuotteen koko elinkaaren huomioimista. Kommenttien käsittely sujui vauhdikkaasti, ja keskustelua oli huomattavasti vähemmän kuin Liman kokouksessa.

Seuraavaksi editorit tapaavat keskenään kesäkuun lopussa, jolloin tehdään kommenttien mukaiset korjaukset ja kirjoitetaan liite työtuloksissa (vastaavasti kuin liite B 15504-5:ssä). Tämän jälkeen part 10 lähetetään PDTR-äänestykseen. Monet maat ovat luvanneet aloittaa kommentoinnin vasta, kun virallinen äänestys alkaa.

6.4 ISO/IEC 33000 sarjan uudet työkohteet

ISO/IEC 330xx Process Assessment on maksimissaan 99 erillistä standardia, kullakin erillinen numeronsa. Se korvaa ajan mittaan nykyisen ISO/IEC 15504 sarjan. Liman kokouksen matkakertomuksessa uudistusta on selvitetty tarkemmin.

Kommentoitavana ja työn alla olevat standardit tässä kokouksessa olivat:

- ISO/IEC 33001, Concepts and terminology
- ISO/IEC 33002, Requirements for performing an assessment
- ISO/IEC 33003, Requirements for measurement frameworks
- ISO/IEC 33004, Requirements for process reference models
- ISO/IEC 33014, Process Improvement Guide
- ISO/IEC 33020, Measurement framework

Jokaisesta osasta oli käytössä työryhmän sisäinen kakkosversio Liman kokouksen pohjalta. Lisäksi käsittelyssä oli työryhmän jäsenten etukäteen lähettämiä kommentteja.

Jokaisesta osasta käytiin reipas keskustelu, jossa haettiin myös rajoja WG10 työlle. Pyrkimyksenä on tehdä yleinen standardi, joka soveltuu mille tahansa toimialalle tai soveltamisalalle. Rajaavana näkökulmana on WG10 kohdealue Process Assessment, joka estää turhat rönsyt erityisesti standardin 33014 osalta. Arvioinnin ei tarvitse kuitenkaan rajoittua vain kyvykkyuteen (capability), vaan voi sisältää esimerkiksi tehokkuuden, tuottavuuden tai asiakastytyväisyyden. Tästä syystä useisiin työkohteisiin lisättiin tarkennus ”process capability...”, jos tavoitteena on nimenomaan rajoittua kyvykkyuden arviointiin.

Kaikki yllä mainitut työkohteet päivitetään ennen seuraavaa kokousta Washingtonissa marraskuun 2010 alussa. Työryhmän jäsenillä on kommentointiaikaa kuukausi ennen kokousta. Washingtonin jälkeen ne tulevat viralliseen CD-äänestykseen.

Uutena työkohteena alkaa ISO/IEC 33016 (Process Assessment Body of Knowledge). Se toimii tulevaisuudessa mallina mm. arvioijien koulutuksessa. Tarkoitus on kuvata myös eritasoisia pätevyysvaatimuksia arviointiluokan vaativuusasteen mukaisesti.

6.5 WG10 Benchmarking alatyöryhmä

Pekka Forselius on Suomen edustajana tässä alatyöryhmässä. Hän on ISO/IEC 29155 (IT Project performance benchmarking) standardin editorin Part 1 (Concepts and definitions) on parhaillaan FCD-äänestyksessä, joka päättyy 23.6. ja Part 2 odottelee Japanin lupaamaa uutta Working Draft-versiota. Koska Japanin 29155-työhön allokoitujen resurssit olivat nyt täysin kiinnitettynä Plenaryn hallinnolliseen työhön, näiden standardien osalta ei edistystä juurikaan tapahtunut. Ainoastaan muutamia tausta-aineistoa koskevia keskusteluja koko viikon aikana.

Seuraava WG10 kokous: Washington 1.-5.11.2010

Lisätietoja WG6: Risto Nevalainen, FiSMA ry, risto.nevalainen@fisma.fi

7. WG20 (SWeBOK)

WG20 on IT-henkilösertifiointiin ja tietämuskokoelmiin keskittyvä työryhmä "Software and Systems Bodies of Knowledge and Professionalization". Paikalla ryhmän avajaisplenaryssa oli 23 jäsentä 9 maasta. Ryhmän tunnetuin dokumentti on ISO/IEC TR 19759:2005 - Software Engineering -- Guide to the Software Engineering Body of Knowledge, joka on nykyisin pääasiassa IEEE:n ylläpitämä SWeBOK tietämuskokoelma. SWeBOK on juuri menossa uudelle päivityskierrokselle ja tulee SC7:n kommentoitavaksi tämän vuoden puolella.

Kokouksen tärkeimmät kehityskohteet olivat ISO/IEC 29154 joka on TR-tyyppinen opas varsinaisen henkilösertifioinnin määrittelevään standardiin ISO/IEC 24773--Certification of Software Engineering Professionals ja INCOSE:n Systems Engineering Handbook:n muokkaaminen DTR:iksi (alkuperäinen INCOSE:n Handbook löytyy SC7:n dokumenteista numerolla N4258). Lisäksi keskusteltiin mielenkiintoisesta amerikkalaisesta projektista BKCASE, jonka tarkoituksena on tuottaa yleinen SEBoK, jossa yhdistettäisiin parhaat käytännöt systeemityön eri tietämuskokoelmista. Lisäksi projekti tulee tuottamaan opetusohjelmaesimerkit ohjelmistotuotannon maisteriohjelmaksi, systeemityön maisteriohjelmaksi ja yhdistetyksi SWe:n ja SE:n maisteriohjelmaksi. Lisätietoa projektista löytyy <http://www.gswe2009.org/> ja BKCASE:n sivuilta <http://www.bkcase.org/>.

Seuraava WG20 kokous: Washington 1.-5.11.2010

Lisätietoja WG20: Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen@uef.fi
Itä-Suomen yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

8. WG24 (Software Life Cycles for Very Small Enterprises)

Very Small Entities (VSEs) eli "varsin pienet yksiköt" tarkoittaa ohjelmistoja tuottavia organisaatioita (esim. yritys, osasto, projekti), joissa on enintään 25 henkilöä. Suurin osa ohjelmistoyrityksistä on VSE-kokoluokassa. Työ sopivien standardien kehittämiseksi alkoi Kanadan aloitteesta 2004 ja SC7/WG24 perustettiin 2005. Tutkimuksen mukaan VSE:t tarvitsevat ohjeistusta ja esimerkkejä standardien käytössä sekä haluavat kansainvälisen tunnustuksen osaamisestaan. VSE-profiili määrittelee pienille yksiköille sopivan osajoukon ISO/IEC standardeista (prosessit, työtulokset ja arviointi). Profiilin pohjana ovat ISO/IEC 12207:2008 ja 15289 standardit sekä ohjeistuksen tekemisessä meksikolainen 15504-pohjainen malli. WG24 on nykyisin yksi suurimmista SC7-työryhmistä. Tälläkin kertaa kokoukseen osallistui lähes 30 edustajaa 20 maasta.

Työryhmän valmistelemat dokumentit ovat äänestykseen menossa, joten pääpaino oli uusien profiilien suunnittelussa. Kokouksessa valmiina oli ns. Entry-profiili, joka on osajoukko Basic-profiilista. Tämä 29110-5-1 TR on tarkoitus saada äänestykseen kokouksen jälkeen. Meksiko esitteli luonnokset seuraaviksi Intermediate- ja Advanced-profiileiksi.

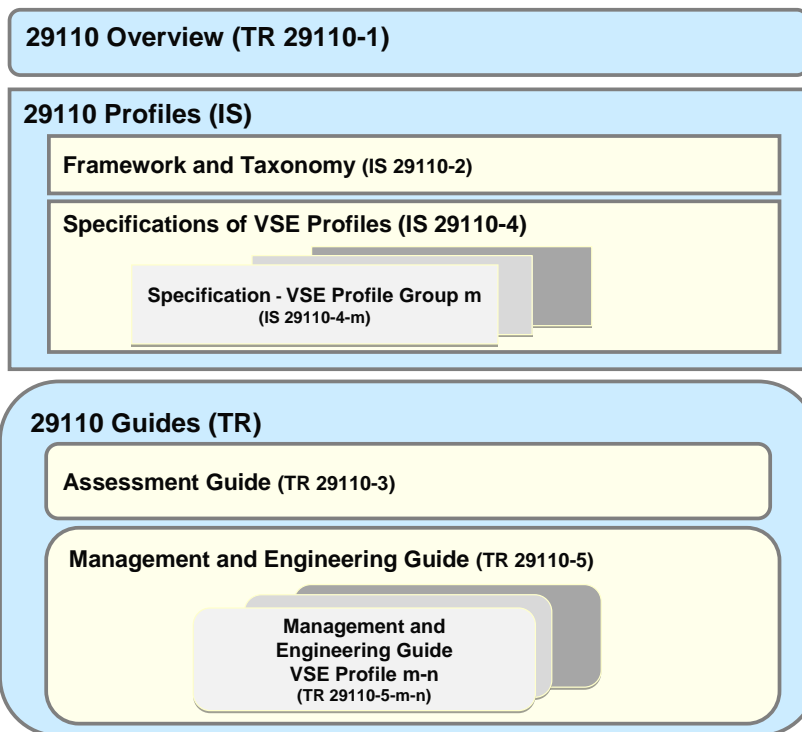
Pilot-projekteja on menossa Belgiassa, Irlannissa, Ranskassa ja Kanadassa. Kuvaukset projekteista julkaistaan pian ryhmän julkisilla verkkosivuilla:

<http://profs.logti.etsmtl.ca/claporte/English/VSE/index.html>

Thaimaassa jo 66 yritystä käyttää 29110 Basic-profiilia (www.center4vse.net).

Suomen puolelta kokouksessa esiteltiin mallista tehty Eclipse Process Framework -versio.

Dokumenteista hyväksymisäänestyksessä on nyt Basic-profiilin osa 5, muut valmiit osat tulevat äänestykseen ilmeisesti kesän aikana. Part 4 on ongelmallisin, koska se ei täytä muiden standardien vaatimuksia prosessimallien osalta. Työryhmä onkin jo tehnyt aloitteen sen uusimiseksi. Dokumenttien rakenne ja nimeäminen oli hieman muuttunut aivan viime metreillä(kuva alla):

Seuraava WG24 kokous: Washington 1.-5.11.2010

Lisätietoja WG24: Timo Varkoi, [timo.varkoi\(a\)tut.fi](mailto:timo.varkoi@utu.fi)
Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yksikkö

9. WG25 (IT Service Management)

Työryhmän työkäytännöt ja –tavat alkavat nyt neljän vuoden jälkeen hahmottua ja tämä kokous olikin hyvin tuottelias. Työryhmään on vuosien varrella ilmoittautunut mukaan yli 160 henkilöä ja kuten aiemmissakin kokouksissa, Niigatassakin työhön osallistui koko ajan vähintään 15 henkeä.

Työryhmälle on kirjoitettu UK:n edustajien toimesta alustava Business Plan, jota myös katselmoitiin kokouksessa. Koska dokumentti tuli jäsenille perehdyttäväksi varsin myöhään, sovittiin että dokumentti toimitetaan kommentteille mahtain ja ensimmäinen versio virallistetaan Washingtonin kokouksessa marraskuussa 2010. Jatkossa tämä suunnitelma – joka sisältää mm. työryhmän strategian, markkina-analyysiä sekä työkohteiden tarkastelua – päivitetään vuosittain kommenttikierroksen jälkeen.

Tärkein ryhmän projekti on edelleen ISO/IEC 20000 –standardisarja (II20k), mutta palveluiden hallintaa sivuten ryhmällä on vahvaa mielenkiintoa myös mm. governance-alueeseen sekä uuteen IT Enabled Services –aihepiiriin (ITES). Tämä erityisesti Intian hahmottelema ja esittämä alue herätti WG 25:ssä hämmennystä, koska nähtiin sen leikkaavan – tai jopa peittävän – II20k-sarjan tarkoitusta ja tavoitteita. Keskusteluiden jälkeen päädyttiin siihen, että WG 25:n sisälle perustettiin Study Group kartoittamaan mitä ITES tarkoittaa WG 25:n näkökulmasta.

Seuraavassa lyhyesti II20k-sarjan eri osien tilanne.

ISO/IEC 20000-1: vaatimusstandardi:

Vaatimusstandardi ISO/IEC 20000-1:n (II20k-1) FCD2:n kaikki yleisen tason sekä TH (Technical High) – kommentit saatiin käsiteltyä, joten se etenee nyt FDIS-äänestykseen. Viikon aikana myös useita TL- ja E-kommenteja ratkottiin työryhmän työnä. Loput TL-kommentit hyväksyttiin editoreiden tekemien ratkaisuehdotusten mukaisina.

Uusi versio tulee olemaan noin 10 sivua nykyistä, 2005-versiota pidempi, mutta vaatimusten määrä ei kasva samassa suhteessa. Merkittävin tekijä pituuden kasvamiseen on tekstin selkeytys.

ISO/IEC 20000-2: ykkösosan soveltamisohjeita

Kaikki GT, GE, TH ja TL kommentit käsiteltiin ja dokumentti lähtee seuraavaksi FCD-äänestykseen. Tähän FCD-versioon on kuitenkin paljon tehtävää, joten ei ole varmaa, että äänestys ehditään tehdä ennen Washingtonin kokousta. Työ on kuitenkin edennyt hyvin ja julkaisu ei todennäköisesti paljon myöhästy II20k-1:n julkaisusta.

ISO/IEC 20000-3: ohjeita sertifioiduvalle organisaatiolle

Ensimmäinen työryhmän työn tuloksena julkaistu standardi, joka julkaistiin lokakuussa 2009.

ISO/IEC 20000-4: IT-palveluiden hallinnan prosessireferenssimalli (ITSM PRM)

ITSM PRM, jonka kehittämisessä Suomikin on ollut aktiivisesti mukana, oli ennen kokousta PDTR-äänestyksessä ja sen tulos oli positiivinen. Kokouksen aikana version kommentit käsiteltiin maittain ratkaisuehdotusten pohjalta.

Kaikki kommentit saatiin ratkottua ja seuraavaksi dokumentti etenee siten lopulliseen, ISON tekemään editorityöhön ja julkaisuun.

Vaikka tämä versio onkin nykyisen II20k-1:n rakenteen ja vaatimusten pohjalta tehty, on editoreilla valmius uuden ykkösosan valmistuttua hyvinkin nopealla aikataululla tuottaa vastaava PRM kommentoitavaksi. Enitenhän aiemmin on aikaa vienyt PRM:n keskustelu prosessikokoelman laajuudesta ja sisällöstä.

ISO/IEC 20000-5: esimerkki vaiheittaisesta II20k-1:n vaatimusten täyttämisestä

Julkaistu huhtikuussa 2010.

ISO/IEC 20000-10: II20k-sarjan konseptit ja terminologia

Kanadan ehdotus uudeksi osaksi, joka hyväksyttiin työryhmässä uudeksi projektiksi. Tarkoitus on selventää ja kuvata II20k-sarjan eri osien merkitys ja niiden väliset kytkennät sekä koota terminologiaa yhteen dokumenttiin.

ISO/IEC 27013: ohjeita II20k-1:n ja ISO/IEC 27001:n yhteensovittamiseen ja käyttöön

Tämä standardi ei ole SC 7:n projekti, vaan mm. tietoturvallisuuden hallintajärjestelmästandardia ISO/IEC 27001 työstävän SC 27:n. Kun monella palveluntarjoajalla on jo tämä titu-standardi käytössä, nähdään tarpeelliseksi luoda ohjeistus II20k-1:n ja ISO/IEC 27001:n mukaisten hallintajärjestelmien (ITSMS ja ISMS) yhteensovittamiseen.

Dokumentti on edelleen varhaisessa WD-vaiheessa, joten sen sisältöön on edelleen mahdollista vaikuttaa paljonkin. WG 25:n osalta sovittiin, että kaksi henkilöä kokoaa kommentit työryhmän osalta ja toimittaa ne SC 27:n käyttöön ennen sen seuraavaa kokousta. IT-palveluiden hallinnan näkökulmasta asiasta

kiinnostuneet: ottakaa yhteyttä Jyrkiin, joka kokoaa kommentit ja välittää ne eteenpäin. Virallinen kanava kommentoida ISO/IEC 27013:a on osallistua SFS:n SR 307 -työryhmään.

Seuraava WG25 kokous: Washington 1.-5.11.2010

Lisätietoja WG25: Jyrki Lahnelahti, Inspecta Sertifiointi Oy, [jyrki.lahnelahti\(a\)inspecta.fi](mailto:jyrki.lahnelahti(a)inspecta.fi)

10. WG26 (Software Testing)

Niigatan WG26:n kokouksessa käsiteltiin ISO/IEC 29119 Ohjelmistotestaus standardia. Osat 1, 2, 3 saatiin CD vaiheeseen ja osa 4 vaiheeseen WD. Itse standardi on myöhässä, mutta sen sisältö vaikuttaa omasta mielestäni hyvältä. Vuoden jatkoaika standardin tekemiseen hyväksyttiin. Kokouksessa osallistuin pääasiassa sanaston CD version tekoon. Sanasto saatiin valmiiksi CD versiota varten. Erityisesti mielenkiintoista kokouksessa oli intialaisen ohjelmistosuuryrityksen Tata:n esitys, jossa Tatan edustaja ehdotti kansainvälistä standardia aiheesta: Ohjelmistokehityksen adaptiivinen referenssimalli eli laatuavoitteiden mukaan ohjautuva ohjelmistokehitys. Tämä tuntui hyvältä ajatukselta, koska olemme Suomessa omassa LUT/Aalto-tutkimushankkeessamme kehittäneet jo 2,5 vuoden ajan ohjelmistotestauksen adaptiivista referenssimallia.

Korea ehdotti uutta työkohteetta Testing PAM. Tältä osin on hyvä mahdollisuuksia yhteistyöhön MASTO-projektin ja muutenkin FiSMAn kanssa.

Seuraava WG26 kokous: Washington 1.-5.11.2010

Lisätietoja WG26: Ossi Taipale, LUT, [ossi.taipale\(a\)lut.fi](mailto:ossi.taipale(a)lut.fi)

11. Muut työryhmät ja täydennykset

11.1 SPICE Academy meeting

SPICE Academyn kokous alkoi jo edellisellä viikolla SPICE konferenssin yhteydessä Pisassa ja jatkui Niigatassa tiistaina. Niigatassa paikalla olivat: Tom McBride (secretary, AUS), Timo Varkoi (chair, FIN), Terry Rout (AUS), Risto Nevalainen (FIN), Ho-Won Jung (KOR), Clenio Salviano (BRA), Kiyoshi Ogawa (JPN), Alec Dorling (UK), Tony Coletta (ITA), Fabrizio Fabbri (ITA), Hanna Oktaba (MEX) ja Tanin Uthayanaka (THA).

Kokouksissa SPICE Academy keskittyi omien tavoitteidensa selkiyttämiseen ja suunnittelemaan toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityistä painotettiin eri käyttäjäyhteisöjen kanssa tehtävää yhteistyötä. Kokouksissa keskusteltiin myös SPICE arvioijakoulutuksen edistämisestä, joka pohjautuu valmistelussa olevaan Body of Knowledge for Process Assessment (PA-BOK) -dokumenttiin. Benchmarking-toiminta on pitkään ollut vilkkaan keskustelun aiheena; käytännön toteutuksessa on odotettavissa ongelmia mm. tulosten suojaamisessa. SPICE Academy valmistelee ehdotuksen kolmansille osapuolille palvelun tarjoamisesta.

Seuraava kokous: Washingtonin kokouksen 1.-5.11.2010 aikana

Lisätietoja SPICE Academy: Timo Varkoi, [timo.varkoi\(a\)tut.fi](mailto:timo.varkoi(a)tut.fi)
Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yksikkö

11.2 WG2 Agile documentation

Työryhmän 2 työmaana on dokumentointi. Uutena työkohteena on käyttäjädokumenttien teko ketterän kehityksen mallin mukaisesti. Liitteessä 1 on Marion Lepmetsin tekemä yhteenveto työkohteesta ja sen seuraavista vaiheista. Ketterän kehittämisen aihepiirissä on menossa lisäksi IEEE standardin 1648 (Recommended Practice for the Customer-Supplier Relationship in Agile Software Projects) teko. Se sivuaa läheisesti WG2 aihepiiriä.

WG4 Tools and Methods

Pekka Forselius vieraili työryhmässä viikon aikana edustamassa Product Line-standardien Co-editorina olevaa Timo Käkölää, joka ei rahoituksen puutteesta pystynyt osallistumaan kokoukseen. WG4 edisti kolmea keskeistä standardiaan viikon aikana, ja ne kaikki ovat menossa kesäkuun 24. päivä CD-äänestykseen. Dokumentit ovat:

- Reference model for software and systems product lines (NP 26550)
- Tools and methods of requirements engineering and management for product lines (NP 26551)
- Tools and methods of technical management for product lines (NP 26555)

Suomesta ja muistakin maista toivotaan kommentteja työryhmälle 10.6. mennessä, jotta ne ehditään huomioida CD-äänestykseen lähetettävään versioon.

11.4 LCPHAG

Lifecycle Process Harmonisation Advisory Group LCPHAG analysoi SC7:n prosessistandardit ja pyrkii ohjeistamaan ja integroimaan niiden jatkokehitystä. Ryhmä tekee suosituksia prosessistandardien sisällöstä, rakenteesta ja yhteyksistä toisiin standardeihin. Ryhmä suunnittelee myös standardien sähköisessä julkaisussa tarvittavan tietokannan. Ryhmä toimii yhteistyössä SC7-strategioita pohtivan SWG5:n kanssa. Työ alkoi Berliinissä 2008 ja ryhmän toimiaika oli alustavasti kolme vuotta, mutta sitä jatketaan kolmella vuodella. Tässä vaiheessa standardien rakenteen analysointi on keskittynyt 15288-standardien työtuloksiin, joista on tehty hyvin yksityiskohtainen mallinnus.

Tavoitteena on harmonisoida edelleen ISO/IEC 12207 ja ISO/IEC 15288 standardit seuraavien kolmen vuoden aikana. Molemmista standardeista pyritään lisäksi yhtenäisen työtuloskonseptin, ns. information item käyttöön. Sitä kehitetään myös WG2 työryhmässä standardissa ISO/IEC 15289.

11.5 SWG5 Standards Management

Työryhmä hallinnoi SC7:n standardi- ja projektiportfoliota. Ryhmä katselmoi uudet työkohte- ja työryhmäaloitteet ja ohjaa muita työryhmiä standardien ja termistön yhtenäistämiseksi. Lisäksi ryhmä seuraa IEEE:n standardikokoelman kehittymistä.

Ryhmän tavoitteena on lisätä SC7:n strategista suunnittelua sekä standardien harmonisointia, laatua, myyntiä ja arvoa.

Uutena jäsenenä työryhmään nimitettiin Timo Varkoi. Nimitys vahvistaa Suomen asemaa SC7:n päätöksenteossa ja on myös tunnustus FiSMA:n pitkäjänteisestä työstä ja osaamisesta kansainvälisten standardien kehittämisessä.

11.6 WG1A IT Governance

Työryhmä kokoontui koko viikon omien työkohteidensa valmistelussa. Cloud computing selvitysryhmän raportti oli ryhmän käsittelyssä SC7 aihepiirien osalta. Laajemmalti pilvilaskenta kuuluu SC38 vastuulle. Selvitysryhmän toimikautta päätettiin jatkaa vuodella.

IT Audit edistyi uudeksi työkohteeksi. Editorit ovat Japanista, Koreasta ja Uusi-Seelannista. Työkohteesta äänestäminen on edessä loppukesästä 2010.

Aiempiä vuosina esillä ollut Forensis aihepiiri ei ollut nyt esillä. Lieneekö siirtynyt WG6 vastuulle taikka sitten on todettu, ettei sovellu standardointikohteeksi. Selvitysryhmä esitti vuonna 2009 yhden standardin tekemistä tästä aihepiiristä.

11.7 WG42 Architecture

Arkkitehtuuriryhmän päätyönä oli viikon aikana ISO/IEC 42010 kommenttien käsittely. Seuraavaksi se on menossa FCD vaiheeseen. Architecture evaluation aihepiiri on tulossa seuraavaksi työkohteeksi. Tässä aihepiirissä useammallakin FiSMA:n yliopistojäsenellä voisi olla annettavaa.

12. Loppuplenary ja sen valmistelu-AG, 25.5.2010, 26.5.2010

Torstai-iltana pidettiin toinen AG-kokous, jossa pääasiana on koota viikon tulokset yhteen ja hyväksyä päätösehdotukset. Paikalla oli saman verran maita ja jäseniä kuin sunnuntain kokouksessakin. Loppuplenaryssä kukin työryhmä piti lyhyen esityksen aikaansaannoksistaan ja muisti kiittää Japania erinomaisesta kokouksesta.

Pitkin viikkoa oli epäselvyyttä ns. ITES-työkohteen laajuudesta ja paikasta SC7 organisaatiossa. Hieman sama tilanne oli ns. Business Process Outsourcing osalta. Molemmat aihepiirit olivat vuoden ajan omassa Study Groupissaan. Intia halusi vauhtia näihin aihepiireihin ja myös uuden työryhmän WG27 jatkamaan selvitysryhmien työtä. Monet muut maat ja WG25 esittivät puolestaan, että ne menevät ainakin osin jopa JTC1 valtuuksien ulkopuolelle. Perusteellisten sovittelujen jälkeen löytyi useimpia tyydyttävä kompromissi elikkä perustettiin sekä uusi WG ja myös ITES työkohte WG25 alaisuuteen. Konsensus löytyi!

Uuden WG27 nimeksi tuli **IT enables services/BPO**. Raju Bhatnagar Intiasta nimettiin Convenoriksi. Kanada ei halunnut tukea uuden työryhmän perustamista vaan jätti äänestämättä. Etelä-Afrikka ei halunnut että BPO mainitaan työryhmän nimessä eli äänesti siltä osin vastaan. Muuten päätös tehtiin yksimielisesti mutta kuitenkin hieman harmitellen.

Uusiksi selvitysryhmiksi (Study Group) nimettiin:

- **Systems Integration**, toinen vuosi. Keskittyy termeihin, nykyisten standardien täydentämiseen ja uusien työkohteiden määrittelyyn.
- **Cloud Computing**, toinen vuosi. Keskittyy markkinavaatimuksiin ja uusien työkohteiden tunnistamiseen.
- **SOA**, toinen vuosi. Hakee työkohteita SC7 kannalta. SOA itsessään on pääosin SC38 vastuulla.
- **Certification schemes**, uusi. Analysoi olemassa olevia asiantuntijoiden sertifiointipalveluja ja niiden standardoinnin tarpeita. Markku Tukiainen on tämän ryhmän jäsen.
- **Embedded systems**, toinen vuosi. Suora jatko, koska ei saanut mitään aikaan ensimmäisenä vuonna.
- **Process description**, toinen vuosi. Määrittelee uusia aiheita standardiin ISO/IEC TR 24774.

Selvitysryhmiä on viimevuotista vähemmän, koska osa ei saanut juuri mitään aikaan.

13. Suomen vastuut seuraavan vuoden aikana

Suomalaisten delegaattien vastuut säilyivät pääosin samoina kuin edeltävänä kautena. Suomi sai paikan Standards Management Groupissa SWG5, joka koordinoi kaikkea teknistä työtä SC7 tasolla. SWG5 käsittelee myös kaikki Study Groupien tulokset. Ohessa luettelo keskeisimmistä voimassa olevista nimityksistä ja vastuista seuraavan vuoden ajaksi:

- Pekka Forselius Project Editor ISO/IEC 29155 (IT Project Benchmarking) projektissa, co-editor ISO/IEC 14143 Part 6 (Guide for use of ISO/IEC 14143 series)
- Mika Johansson, co-editor ISO/IEC 15504 Part 10 (safety extensions)
- Timo Käkölä co-editor aihepiirissä Tools and Methods of Software Product Line Engineering. Tuloksena on 7 itsenäistä standardia, joista 4 työn alla
- Risto Nevalainen Business Planning Group jäsen ja ISO TC22 Liaison ryhmän jäsen, co-editor ISO/IEC 15504 Part 5 päivittäminen.
- Markku Tukiainen co-editor ISO/IEC 25010 (Quality model) ja ISO/IEC 25024 (Quality in Use) projekteissa. Sertifiointiselvitysryhmän jäsen.
- Timo Varkoi Project Editor ISO/IEC TR 29110-3 (VSEP Assessment Guide), Project Editor ISO/IEC 15504 Part 5 päivittäminen, co-editor ISO/IEC 31003 (Requirements for Process Measurement Frameworks). Timo Varkoi on lisäksi uusi jäsen SWG5, Standards Management Group ryhmässä.

14. Seuraavat kokoukset 2010 – 2012 ja yhteystiedot

Vuosittain pidetään iso yhteinen, kaikkien työryhmien yleiskokous eli Plenary. Seuraavien vuosien isäntämaat ovat:

- Pariisi Ranska, 22-27.5.2011. Kokous pidetään BNP Paribas kampuksella hieman Pariisiin ulkopuolella, lännen suunnalla lähellä Versaillesia. Kaikki kokouksen kannalta tarpeellinen on lähellä.
- Soul, Korea, toukokuu 2012.
- Kanada todennäköinen isäntä vuonna 2013.

Kukin työryhmä pitää puolivuositaisen välikokouksensa. Prosessiläheiset työryhmät WG7, WG 10 ja WG25 järjestävät eräänlaisen ”miniplenaryn” (Interim meeting), jonka isäntämaat ovat:

- Gaithersburg (Washington DC lähellä), USA 1.-5.11.2010
- Intia marraskuu 2011
- vuosi 2012 avoin, mahdollisesti Argentiina

Muiden työryhmien jo sovittu kokouspaikka loka – marraskuussa 2010 on (jos tiedossa, muuten kysy vastuuhenkilöiltä lisätietoja):

- WG2, Washington 1.-5.11.2010
- WG4, Washington 1.-5.11.2010
- WG6, Antalya, 25-29.10.2010
- WG7, Washington 1.-5.11.2010
- WG10, Washington 1.-5.11.2010
- WG19, Washington 1.-5.11.2010
- WG20, Washington 1.-5.11.2010
- WG21, Washington 1.-5.11.2010
- WG23, Washington 1.-5.11.2010
- WG24, Washington 1.-5.11.2010
- WG25, Washington 1.-5.11.2010
- WG26, Washington 1.-5.11.2010
- WG42, Washington 1.-5.11.2010
- WG1A, Washington 1.-5.11.2010
- LCPHAG, Washington 1.-5.11.2010

Perus- ja lisätietoja kokouksesta sekä useimmat sen dokumentit ovat saatavissa FiSMAn kautta Risto Nevalaiselta, risto.nevalainen@fisma.fi. Timo Varkoi osaa kertoa lisäksi WG10 ja WG24 asioista, Pekka Forselius WG4 ja Benchmarking asioista, Markku Tukiainen WG6 ja WG20 asioista.

Annex 1. ISO/IEC WD 26515 developed in WG2 (Marion Lepmets)

This International Standard will be developed to assist users of ISO/IEC 15288:2002 Systems engineering—Systems life cycle process, or ISO/IEC 12207:1995/AMD 1:2002/AMD 2, Information technology – Software, and ISO/IEC 2651N series of standards to provide guidance to technical authors and related roles on how to adapt the processes described in the ISO/IEC 2651N series of standards to develop quality user documentation. It provides information about common agile development methods and terminology, and how to adapt the documentation process to work most effectively within the agile development approach to produce quality user documentation for customers.

This International Standard will conform with ISO/IEC 12207:2008, Information technology — Software life cycle processes, as an implementation of the user documentation part of 6.1: Documentation. When completed and approved, this International Standard may be used as a conformance or a guidance document for products, projects, and organizations claiming conformance to ISO/IEC 15288:2002 and/or ISO/IEC 12207:2008. The primary sources for this new standard are ISO/IEC 26514:2008, ISO/IEC 26513, and ISO/IEC 26511.

When completed and approved, we expect that this International Standard could be used with other standards in the ISO/IEC 2651X series—for example, ISO/IEC 26514 Requirements for designers and developers of user documentation—by those preparing user documentation in an agile environment.

Life cycle documentation must still be produced in an agile development project in order to communicate the processes, requirements and deliverables that the teams working on the project must adhere to. These documents may contain less detail than their counterparts in traditional software development methods, such as the waterfall approach. In traditional software development methods, certain project information such as customer requirements, design specification and implementation plans are generally 'set in stone' at the design requirement approval stage. Once these project plans have been approved and accepted, they can be difficult to change. In agile development, the life cycle documentation is designed to be more responsive to changes.

The life cycle documents produced by agile projects are named the same as in traditional software projects, but the amount of detail or specific contents may differ.

Typical documentation produced by agile development projects:

- project plan,
- requirements documents,
- high-level design proposal,
- test plans,
- risk statements,
- customer satisfaction reports,
- user stories,
- use cases,
- personas,
- burndown charts,
- task lists,
- scrum reports,
- end of iteration lessons learned reports.